

Forskning i regeringsförklaringen

Sju gånger sägs ordet "forskning" av Statsminister Ulf Kristersson i sin regeringsförklaring härom veckan. Det är fint. Här reflekterar jag på några av deklARATIONERNA:

"Utbildning och forskning av hög kvalitet är helt avgörande för Sveriges välbefinnande."

- Check på den, anser jag (någon emot?).

"Universitet och högskolor bidrar starkt till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft. [...] Universitet och högskolor ska styras mer utifrån principer av utbildningskvalitet och vetenskaplig excellens, än av rena volymmål."

- Check.

"Bildningsbegreppet är viktigt, och ska inte ställas i motsats till yrkesskicklighet och anställningsbarhet. "

- Check.

"[...] reglerna för den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen samt utländska forskare och doktorander förbättras för att stärka Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation."

- Check.

"Fria medier, obunden forskning och ett levande kulturliv är omistliga beståndsdelar i det öppna samhället [...] håller det demokratiska samtalet levande. "

- Check.

"Sverige ska vara ett land där lagen och jämställdheten gäller alla. [...] Ett land där klimatsmart vind, vatten och kärnkraft ger ren, stabil och billig el. Ett land där gröna innovationer, världsledande utbildning och forskning och nya jobb [...] ger Sverige stora rubriker utomlands."

- Check, men excellent forskning och innovationer som gör gott är naturligtvis viktigare än rubrikerna i sig. Det bör även påpekas att solen fortsätter att skina, vars energi vi förstås också ska använda. Strategiska satsningar på geotermisk energi och fusionskraft ska inte heller glömmas bort.

"Vetenskap och forskning ska stå fri från politisk styrning."

- **Dubbelcheck!**

Så vad mer kan en vän av forskningens frihet önska sig – jo, förstås mera av akademisk frihet. Jag föreslår därför att det under mandatperioden ändras i högskolelagen så att universiteten ges institutionell autonomi. Det skulle uppfylla statens ändamål, och det på en mycket högre nivå, som Wilhelm von Humboldt uttryckte det.

För sammanhanget är det viktigt att Ingrid Petersson får slutföra sin utredning om den statliga organisationen för extern forsknings-och innovationsfinansiering. Jag ser fram mot hennes förslag på verktyg för att uppfylla denna och tidigare regeringars målsättning om konkurrenskraftig svensk forskning. SSF bidrar förstås med tankar och förslag till en ändamålsenlig rådsstruktur. Mer om detta i nästa nyhetsbrev.

Lars Hultman, 27 oktober 2022